

పెళ్ళిసందడి!

“శుభం బావగారూ” వరస కలుపుకున్నారు పెద్దవాళ్లు. కాబోయే వధూవరులు చూపులతోనే ‘శుభం’ చెప్పకున్నారు. “కానీ ఒక్క విషయం చెప్పడం మరిచిపోయాను” అన్నాడు పెళ్ళికొడుకు తండ్రి, పాన్ పరాగ్ అడ్వర్టైజ్ మెంటులా. సహజంగానే పెళ్ళికూతురి తండ్రి గతుక్కుమన్నాడు. ఎందుకంటే అప్పటికే ఇచ్చిపుచ్చుకోవడాలు జరిగిపోయాయి. అంటే ఈయన ఇచ్చింది నిండు పళ్లెం, పుచ్చుకున్నది ఖాళీ పళ్లెం. ఇంకేం కోరికలు వస్తాయోనని ఒక్క క్షణం ఆలోచించి ‘అయినా నిండా మునిగిన వానికి చలేమిటి వచ్చేది వేసవి కాలం’ అని తనకు తానే సమర్పించుకున్నాడు.

బోడవాటి రమేష్

తరుముకు వస్తోంది”
 “మీతో వచ్చిన చిక్కే ఇది. ఏవిషయం తేల్చి చెప్పరు. ఏం లేదు అన్నయ్యగారూ మావాడు పుట్టినప్పటినుంచి నుస్తీతో ప్రాణం మీదకు రావడం జరిగింది. అసలు బతికి బట్టకట్టి ఇంత వాడవుతాడని అనుకోలేదు. అందువల్ల ఆప్పట్లో తిరుపతి వెంకన్నకి మొక్కుకున్నాం. స్వామి వీడు బతికి పెద్దవాడయితే వీడిపెళ్ళి నీకొండ మీద చేస్తామని అది చెప్పడానికి మీ బావగారు కొంచెం మొహమాటపడుతున్నారు. అంటే” అన్నదావిడ.
 అంటే అని ఆవిడ క్లుప్తంగా చెప్పాననుకుంది కానీ విన్న ఈయన బి.పి బాంబే స్టాక్ ఎక్స్చేంజి ఇండెక్స్ లా అమాంతంగా పెరిగిపోయి అదేవేగంతో చల్లబడి స్థిమితపడి ఈయన్ని లొక్కంలో పడేసింది. “ఎంతమాట అక్కయ్యగారూ (?) (ఆవిడ వయసెంతో తెలియకపోయినా తనకంటే పెద్దదాన్నిగా భావించి గౌరవించడమన్నమాట) తాంబూలాలు పుచ్చుకున్న తర్వాత ఇలాంటి వాటిల్లో తన్నుకు చస్తామా. అయినా దైవ సాన్నిధ్యంలో మన చిరంజీవుల జీవితాలు ముడి పడతాయంటే అంత

కంటే అద్భుతమేముంటుంది” అంటూ భార్యవైపు చూశాడు పెళ్ళికొడుకు తండ్రి. ఆవిడచూపు కాల కౌశకుడి చూపులావుంది. కళ్ళజోడు ఏ క్షణాన్నయినా పగలడానికి సిద్ధంగావుంది. “మరి దారి ఖర్చుల మాటేమిటి” వరుని తల్లి. “నువ్వు మరీ చోద్యం. బావగారు మనచేత ఖర్చు పెట్టిస్తారా” అన్నాడు వరుని తండ్రి నిండుగావున్న తనజీబు తడుముకుంటూ ఈసారి భార్య చూపులకు నిజంగానే భస్మమయి పోయాడు అమ్మాయి తండ్రి. “వెళ్ళొస్తాం బావగారు. మా సిద్ధాంతి గారిని అడిగి ముహూర్తాలు పెట్టిస్తాను”

“వాస్తవ విషయం చెప్పండి” అన్నది పెళ్ళికొడుకు తల్లి. ఆవిడలో ఆప్పడే ఆత్మగారి హోదా, దానివల్ల వచ్చే ధర్మ సరవరాల్లో పాకుతోంది. పెథిడిన్ మత్తులా. ఆ మత్తులోనే పెళ్ళికూతురి వైపు చూసింది. కాబోయే ఆత్మగారి చూపుకు ఆమె ఒకీంత భయ

పడింది. కానీ ఈ కాలంపిల్ల కావడంవల్ల దీన్ని భయపెట్టడం ఎంతసేపు అని ఆ క్షణంలోనే లెక్కకట్టింది. “ఎంతేడు మీరేమనుకుంటారోనని” పెళ్ళికొడుకు తండ్రి నసుగుతున్నాడు. “అయ్యా తొందరగా శలవియ్యండి అవతల వర్జ్యం

7-6-96 ఆంధ్రజ్యోతి సమగ్ర గాంధీ

ఇక చూడాలి పెళ్లికూతురి తండ్రి ఆవస్థ. సహజంగా పెళ్లి బడలిక అనేది ఆ శుభకార్యం కాస్త అయిపోయిన తర్వాత మొదలవుతుంది. అయితే తమ బాధ్యత నెరవేర్చాలి అనే తృప్తితో ఆ బడలికని తోసిరాజని సంతోష పడతారు. కానీ మాధవరావు గారికి అమ్మాయి పెళ్లి కాకుండానే బడలిక కలిగింది. డీలా పడిపోయాడు. భార్య ఆసరాతో తనకున్న మనుషుల అండతో మూహూర్తాలు పెట్టించుకుని ప్రయాణానికి ఏర్పాట్లు ప్రారంభించాడు. అది పెళ్లిళ్ళ కాలం కావడంవల్ల తిరుపతి ప్రయాణం కష్టంగానే వుంటుంది. అందులోనూ పెళ్లి పార్టీలకు బోగీలు సరఫరా చేయాలంటే రైల్వే వాళ్ళకుకూడా కష్టమే. అయితే ప్రజాసేవా కంకణం కట్టుకున్న వారవడం వల్ల కంకణం చేతోనే ప్రజలను మొట్టుతూ వాళ్ళకు సేవ చేస్తుంటారు. అతికష్టం మీద పెళ్లి పార్టీకి రిజర్వేషన్ దొరికింది. ఆడపెళ్లి వారికీ, మగపెళ్లి వారికీ ఒకే బోగీలో రిజర్వేషన్ దొరికింది. మగ పెళ్లివారి జాలుం రైలు పెట్టలోనే ప్రారంభమయింది. దీనికి తోడు అప్పటికప్పుడు వీళ్ళతో ప్రయాణం కట్టిన పది మందికి (మగ పెళ్లివారి తాలుకు) రిజర్వేషన్ లేదు. ఆడ పెళ్లివారు తమకు దొరికిన బెర్తులుకూడా వాళ్ళకు దానంచేసి రెండు బెర్తుల వరసల మధ్య ఖాళీ స్థలంలో దుప్పట్లు పరుచుకున్నారు. కానీ దీనికి T.T.E ఒక్కోలేదు. ఒక నలిగిపోయిన వుస్తకాన్ని అంతకంటే నలిగిన బాగ్ లోంచి ఇంకా నలుపుతూ తీసి ఎక్కువగా వున్నవాళ్ళంతా పైన్ కట్టాల్సిందే అని రూలింగ్ ఇచ్చాడు.

"బాబూ నోగీ దాకా వచ్చిన పెళ్లి అభాసు చేయకండి" అని బతిమిలాడడం మొదలు పెట్టాడు అమ్మాయి తండ్రి

దానితో పెళ్లికొడుకు తండ్రికి చిన్నతనమేసింది. "అంత బతిమిలాడతారేమిటండీ బావగారు, అడిగింది ముఖాన కొట్టక" అన్నాడు.

T.T.Eకి కోపం వచ్చింది. ఆయన కుర్రతనంలోంచి మధ్యవయసు లొక్కంలో పడుతున్న మనిషి

"మొహాన కొట్టడమేమిటండీ, నేనేమైనా ముప్పవదినా ఏదో పెళ్లి పార్టీకదాని సర్దుకుపోతుంటే, మీరయినా చెప్పండి పిన్నిగారు" అంటూ పక్కనే కూర్చుని పులిహోర ఆరగిస్తున్న ఒకావిడ వైపు చూశాడు.

ఆవిడ పిన్నిగారు అనిపించుకున్నందుకు అవాక్కయి పోయింది. అసలంత వరకు 'సంతూర్' వాడనం దుకు తన్నుతామ తిట్టుకుంది. ఆ క్షణంలోనే ఖంటికి వెళ్లిన తర్వాత గోద్రేజ్ హెయిర్ డ్రై వాడాలని తీర్మానించుకుంది.

"ఏమిటి ఫైన్ కడతారా లేదా" లేదంటే పక్కస్టేషన్లో దిగిపోండి"

T.T.E అల్టిమేటం ఇచ్చేశాడు.

"నువ్వూరుకో బావా" అంటూ ఒకాయన T.T.Eని బోగీ చివరకు తీసుకువెళ్లాడు. లెట్రీన్ వాసనకు దిమ్మ తిరిగిపోయిన ఆయన రాజీకి వచ్చి,

"సరేంది మీరు మీరు ఒకటికదా" అని సర్దుకుని 'విష్ యూ హాపీ మారీడ్ లైఫ్' అంటూ కుడిబుగ్గన చుక్క పెట్టుకుని కుడిచెంపవ చేయి అనించి పెళ్లికూతురి వైపు చూస్తున్న పెళ్లికొడుక్కీ షేక్ హాండ్ ఇచ్చేసి అవతల బోగీలోకి వెళ్లిపోయాడు. ఎందుకంటే ఆయన బర్తకూడా వీళ్ళే ఆక్రమించే శారు.

'పక్క' ఒప్పందం కుదరడంతో దుప్పట్లు పరిచారు. "అక్కయ్యా నువ్వు బావా ఈ బర్తమీద సర్దుకోండీ"

ఎక్కడి కొచ్చినా ఇదే తద్దినం.

"ఏమండీ బాబిగాడు నా దగ్గర వుండడంలేదు."

"వాడు పైనుంచి పడతాడే"

ఎందుకంటే ఎదురు బర్తమీద అలివేణిని చూడాలంటే కుదరదు మరి. మొత్తానికి పక్కలు కుదిరాయి.

"రైల్వోకూడా ఏమిటీ కుర్రచేష్టలు తిన్నగా పడుకోండి" ఒక భార్య తన భర్తకు వార్నింగ్ ఇచ్చింది. "నాముఖం సరసం కూడానా ఇక్కడ పక్కచాలక చస్తుంటే" అన్నాడా పక్క బాధితుడు.

"వచ్చావా నా రాణి" అన్నాడొకాయన.

"ఎవత్తంది అది అంటూ వచ్చింది ఆయన భార్య రత్నం"

తీరా చూస్తే ఏముంది. తలుపు పక్కగా కొందరు పేకాట ప్రారంభించారు. అందులో ఒకాయనికి కావలసిన ఆరిన్ రాణి వచ్చింది. అదీ ఆయన సంతోషం.

భార్య డిజస్టాయింటయిపోయి ఎక్కడి కొచ్చినా ఈయనకు బుద్దిరాదు అని సణుక్కుంటూ ఆయన 'పక్క' దగ్గరికి వెళ్లింది. దోవలో కొందరి కాళ్ళు తొక్కుకుంటూ

"ముక్క రాకపోతే వచ్చేది బుద్దే" అన్నాడొక పేక బాధితుడు.

వీళ్ళెక్కిన రైలు తిరుపతి చేరుకుంది.

"అమ్మాయి అంత స్థితిమంతురాలు కాదల్లే వుంది. అసలు మా వాడికి ఎ.సి టూ టైర్ సంబంధాలే వచ్చాయి. ఏదో పిల్ల బాగుంది కదాని ఈ సీవర్ సంబంధం కుదుర్చుకున్నాం అన్నాడు పెళ్లికొడుకు మేనమామ.

ఆయన బసీను చిరుగులు చొక్కాలోంచి కనిపిస్తూనే వున్నాయి.

పెళ్లికూతురి తండ్రి ఇవన్నీ పట్టించుకునే పరిస్థితిలో లేడు.

ఏవయినా టాక్సీలు చూడండి బావగారు. బస్సులో ప్రయాణమంటే నాకు మహా చిరాకు. అంటూ లేని చిరాకును, తెచ్చుకున్న దర్బంతో కలిపి ప్రదర్శించాడు పెళ్లికొడుకు తండ్రి. ఆయనవుండే జిల్లాలో రైలు వసతి లేదన్న విషయం ఆయనకు ఆక్షణంలో గుర్తుకు రాలేదు. టాక్సీల వాళ్ళు వీళ్ళచుట్టూ మూగారు. వాళ్ళు మాట్లాడే తమిళం వీళ్ళకు అర్థంకాదు. వీళ్ళు మాట్లాడే తెలుగు వాళ్ళకూ తెలుసు. కానీ మాట్లాడరు.

వై

పంచంలోని
తత్వవేత్తలనూ,

**వారి తొత్విక
నిద్ధాంతాలనూ ఆబాల
గోపాలానికి అర్థమయ్యే
అచ్చ తెనుగులో
పరిచయం చేసి
ఆంధ్రుల తొత్వికతను
పెంచిన
శ్రీ నండూరి
రామమోహన రావు
మళ్ళీ వారం వారం
మిమ్మల్ని 'విశ్వదర్శనం'
చేయించబోతున్నారు.
ఫిలాసఫీ సీరియల్**

విశ్వదర్శనం

త్వరలో

(34వ పేజీ తరువాయి)

యలను స్ఫురింపజేస్తూ ఆయన బాణీ కట్టిన ఆ పాట పల్లవి యిది-
 "వస్తాడు నా రాజు ఈరోజు-
 రానే"

వస్తాడు నెలరాజు ఈరోజు.

కార్తీక వున్నమి వేళలోన
 కలికి వెన్నెల కెరటాపైన-తేలి
 వస్తాడు నా రాజు ఈరోజు."

'శ్రీరాగం'లోని సమస్త మాధుర్యాన్ని కుమ్మరించినట్టుంది ఈ బాణీ. "సువర్ణ సుందరి" లాంటి చిత్రాలలో రసనిర్భర సంగీతాన్ని అందించిన ఆదినారాయణ రావుగారు ఈ పాటలో కూడా తమ ప్రత్యేక ముద్రను ప్రస్ఫుటం చేసుకున్నారు. సీత వున్నమిరేయి తన రాజు రాకకు నిరీక్షిస్తున్నది. 'రాజు' అంటే ప్రభువు. 'రాజు' అంటే 'చంద్రుడు' చరణంలో రాజు లక్షణాన్ని, నెలరాజు గుణాన్ని కలగలిపి ఇలా చెప్పాను.

"వేల తారకల నయనాలతో
 నీలాకాశం తిలకించేను.

ఆతని చల్లని అడుగుల సవ్వడి
 వీచేగాలి వినిపించేను."

జాబిలి వస్తున్నాడంటే ముందు
 చుక్క కళ్లతో ఆకాశం ఎదురుచూ

స్తుంది. నెలరేడు నింగిలో ప్రవేశించగానే, అతని కిరణాలు నేలమీద సోకగానే, ఆ కిరణాలే చరణాలని భావించి ఆ రాక గురించి వీచేగాలి చెబుతుంది. అప్పుడు-

"ఆతని పావన పాద ధూళికై

అవని అణువణువు కలవరించేను.

ఆతని రాకకై అంతరంగమే
 పాల సంద్రం పరవశించేను."

చంద్రాగమనంతో సంద్రం పొంగడం ప్రసిద్ధ కవి సమయం. ఆవిడ అంత

రంగం పాల సంద్రంలా ఉంది. తన స్రీయుడు జనస్రీయుడు. అతని పాద స్పర్శ కోసం అవని కలవరిస్తున్నది. నిజమే. మాతృదాస్య. విముక్తికీ బద్ధ కంకణుడైన ఆ రాజు తనవాడుగా మాత్రమే ఉండిపోతాడా? నిజ లక్ష్య

ద్రుణ్ణి విడిపోలేవులే/కెరటాలెంతగా పొంగిన గానీ/కడలిని విడిపోలేవులే/ కలిసిన ఆత్మల అనుబంధాలు/ఏ జన్మకు విడిపోలేవులే/తనువులు వేరైనా దారులు వేరైనా/ఆ బంధాలే నిలిచే నులే." తుడిచిన అద్దం లాంటి మనసున్న ఆ ముద్దరాలి అనురాగ ప్రతి ఫలనం అది. కథ ఇక్కడ అనుకోని మలుపు తిరుగుతుంది. పరిణయమా? ఉద్యమమా? ఆ కర్మవీరుని మొగ్గు ఉద్యమం వైపే. రామరాజు లక్ష్యశుద్ధికి పరవశించి, ఆత్మార్పణం చేసుకుని పంచభూతాల్లో కలిసిపోతుంది కన్నె సీత. అంతేకాదు రామరాజు పేరులో వ్యూహపదంగా తాను మిగిలిపోతుంది. అల్లూరి రామరాజు అల్లూడి 'సీతారామరాజు' అయ్యాడని ఈ చిత్రకథ ఎంతో ఆత్మీయంగా చాటుతుంది. వీరరస ప్రధానంగా ఉప్పొంగే ఈ కథలో ఒక లలిత ప్రణయ గీతం రాసినా అది కథానాయకునితో అంతగా అనుబంధించి ఉండడం ఇక్కడ గమనించదగిన విశేషాంశం.

సమీక్ష

అందరూ తిరుమల చేరుకున్నారు. పెళ్లికూతురి తండ్రి తమ ఊరి ఎం.ఎల్.ఎ రాసించిన కాగితాలు తీసుకుని కాటేజీలకోసం వెళ్లాడు. ఆ కాగితాలు చూస్తూనే వాళ్లు పెదవి విరిచి బల్లమీద పెట్టారు. అవి ఎగురుకుంటూ కిటికీలోంచి వెళ్లిపోయి దిగువ తిరుపతి పోయే బస్సు టావుమీద అగిపోయాయి. బస్సు కదిలింది. "మినిస్టర్ గారు చెప్పినా ఇవాళ కాటేజీలు దొరకవు. ఎందుకంటే ఒక మంత్రిగారి అమ్మాయి పెళ్లికోసం మని అన్ని సత్రాలు బుక్ అయిపోయాయి." ఇదీ సారాంశం. అతికష్టం మీద వీళ్లకు గుడికి దూరంగా పావనాశనానికి దగ్గరగా వున్న కాటేజీలు ఇవ్వబడ్డాయి. కాటేజీలో నీళ్లు లేవు. పెళ్లికొడుకుని, పెళ్లికూతుర్ని పావనాశనానికి తీసుకువెళ్లి మంగళస్నానాలు చేయించారు. కొట్టుకుపోకుండా ఒకళ్లిద్దరు వాళ్లని పట్టుకున్నారు. "పెళ్లికి వీడియో లేకపోతే ఎలాగ బావగారూ" అన్నాడు పెళ్లికొడుకు తండ్రి. "ఇవ్వకొచ్చిన దొరుకు తాడండీ వీడియో గ్రాఫర్. ఇంకొకసారి చూసుకోవచ్చు ఈసారికి ఇలా కాని

చ్చేయండి" అన్నాడు పెళ్లికూతురి మేనమామ. "చాల్లెవయ్యా పెద్దమనిషి. ఇది పెళ్లనుకున్నావా, ఇంకేమైనా అనుకున్నావా. ఈసారి ఇంకోసారి అంటున్నావు. ఇంతోటి దిక్కుమాలిన సంబంధం దొరికిందికదాని ఎన్నిసార్లు చేసుకోమంటావు పెళ్లి. నువ్వు ఇంకోసారి మాట్లాడావంటే బాగుండదు" అంటూ వార్నింగ్ ఇచ్చింది పెళ్లికొడుకు మేనత్త. ఆవిడ అక్కసుకు కారణం వేరే వున్నది. తన కూతుర్ని ఇతనికి కట్టబెడదామనుకుంది. కానీ అబ్బాయి ఒప్పకోలేదు. ఎలాగయితేనేం ఒక వీడియో గ్రాఫర్ని పట్టుకొచ్చారు. పురోహితుడు విశ్లేష్యరహాజ ప్రారంభించాడు. తనుకూడా వీడియోలో పడుతున్నాననే సంబరంతో "తాళి కట్టయ్యా స్వామి" అన్నాడు వీడియో గ్రాఫర్ తంగవేలు "అదేమిటయ్యా ఇంకా చాలా తతంగం వుంది. ముహూర్తానికి జీలకర్రా, బెల్లం వుంచాలి వధూవరులు ఒకరి తలమీద ఒకరు ఆ తర్వాడ తాళి కట్టడం" విశదీకరించాడు. పురోహితుడు. "మీ ఆంధ్రా పెళ్లిళ్లు చాలాసేపు జరుగుతాయన్నా నేను తొందరగా వూడవాలి" అన్నాడు తంగవేలు.

దాంతో తాళి కట్టిస్తున్నట్టుగా ముందు వీడియో తీశారు. ఆ తర్వాత అది విప్పేసి పెళ్లి యథావిధిగా జరిపించారు. పసుపు బట్టలతోనే స్వామి వారి దర్శనం. ఆ మర్నాడే అబ్బాయి ఊళ్లో పెళ్లి రిసెప్షన్ వుండడంతో వెంటనే తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. "అమ్మాయి నీళ్లనుకుంటే నీ పేరే పెడతాం వెంకటరమణా" అన్నదొకావిడ భక్తి పారవశ్యంతో. ఇంటికెళ్లగానే శుభ్రంగా స్నానం చేయాలనుకుంది. పెళ్లికూతురు. ఆ అమ్మాయికి అనలే కంపరంగా వుంది. పెళ్లికొడుకు మాత్రం ముసిముసి నవ్వులు కురిపిస్తున్నాడు. "ఏమిటో మా బుజ్జిగాడి పెళ్లి ఘనంగా ఇంటి దగ్గర జరిగితే చూద్దామనుకున్నాం. చివరికి ఇలా గుళ్లో పెళ్ళయింది." అంటూ బాధపడింది. పెళ్లికొడుకు ముత్తవ తల్లి. అది విన్న పెళ్లికూతురి తండ్రి జుట్టు పీకేసుకుని అందరెదురుగా పీక్కోలేక వళ్లు పటవట కొరుక్కుంటూ కూర్చున్నాడు. ఎందుకంటే వాళ్ల ఊళ్లో అయ్యే పెళ్లి ఖర్చుకంటే ఈ ఖర్చు చాలా ఎక్కువయింది.

7-6-96